

Voorwoord

Voor je ligt het leidingboekje dat hoort bij de schets Bijbelse Woorden. Zoals je bij het doornemen zult merken, komt er heel wat aan de orde. Er is per schets veel stof verwerkt. Daarom is het aan te bevelen een schets over twee avonden te verdelen. Er zijn verschillende Bijbelgedeelten en te zingen psalmen opgegeven, zodat er ook meerdere inleidingen gemaakt kunnen worden bij hetzelfde kernwoord.

Als er toch voor gekozen wordt om op één avond een hele schets te behandelen, kun je het beste die vragen kiezen die goed bij de jongeren op jullie club passen, gezien hun leeftijd en/of niveau. Je kunt daarbij gebruik maken van de indeling zoals die in dit boekje gehanteerd wordt.

Het is goed mogelijk om de schetsen verdeeld over een seizoen te gebruiken, zodat er tussendoor eenvoudiger onderwerpen aan de orde kunnen komen.

Bijbelse kernwoorden vereisen de nodige voorbereiding, maar je zult ongetwijfeld ook zelf verrijkt worden door het onderzoek van de Schriften. Als we zelf veel mogen leren, hebben we ook iets om anderen mee te geven. Bij de voorbereiding is vooral het gebed om de Heilige Geest nodig.

In deze schetsen gaat het verschillende keren over de beloften van God. In de weg van het lezen en bidden wil de Heere deze beloften uit genade vervullen. Zo is er ook deze heerlijke belofte, die wij zeker als leidinggevend hard nodig hebben: 'Die Mijn geboden heeft en dezelve bewaart, die is het, die Mij liefheeft; en die Mij liefheeft, zal van Mijn Vader geliefd worden en Ik zal hem liefhebben en Ik zal Mijzelf aan hem openbaren' (Johannes 14:21).

Schets 1 – Zonde

A. Doel

1. *Betekenis benoemen.* Het woord zonde heeft in het dagelijkse taalgebruik vaak een uitgeholde betekenis. In deze schets wordt uitgelegd wat de Bijbelse betekenis van het woord 'zonde' is. Het begrip krijgt inhoud vanuit de geschiedenis over de zonde van David.
2. *Actualiteit aangeven.* Het is niet de bedoeling om stil te blijven staan bij de zonden van David, maar aan de jongeren duidelijk te maken wat ze zien aan zonden om hen heen en in hun eigen leven.
3. *Christus centraal stellen – de persoonlijke spits.* Overtuiging en kennis van zonden heeft maar één doel: dat jongeren ermee naar Christus gaan om vergeving van hun zonden te ontvangen. 'Indien wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig, dat Hij ons de zonden vergeve en ons reinige van alle ongerechtigheid' (1 Johannes 1:9).

B. Achtergrondinformatie

In Psalm 32 kom je verschillende betekenissen van zonde tegen. De dichter zegt dat hij welgelukzalig is: wiens *overtreding* vergeven is, wiens *zonde* bedekt is, aan wie de *ongerechtigheid* niet toegerekend wordt en in wiens geest geen *bedrog* is. Uit deze Psalm blijkt dat God zonden en schuld wil vergeven. Zo is het al bij de eerste zonde in Genesis 3. Wanneer Adam en Eva hun zonden ontdekken, dan ontdekken zij dat ze naakt zijn. Eerder waren ze ook naakt en hadden ze geen bedekking nodig. Ze waren mooi en goed. Door de zonde zijn Adam en Eva bezoedeld, vuil geworden. Ze zien nu dat ze onbedekt zijn: ze zijn naakt, d.i. onverzoend. God komt de vluchtende mens achterna om Zijn Zoon te beloven, Die de kop van de slang zal vermorzelen. God ontdekt aan de zonde met het doel om die te verzoenen en te vergeven. Als God het licht van Zijn woord in ons leven laat schijnen, wordt de zonde werkelijk zonde en wordt zij openbaar en duidelijk.

Wat is zonde?

- Zonde is *trouwbreuk*. God heeft een verbond met de mens gesloten. Tussen God en mens mag niets komen. Maar de mens wil als God zijn, gelooft de satan en sluit dus zijn oor voor God. Hij zegt God de trouw, het vertrouwen, op. De mens loopt bij God weg. Niet omdat God dat wilde, maar omdat de mens dat wilde. God laat de mens gelukkig niet los. Hij blijft trouw aan Zijn verbond. Daarom is Christus gekomen, als het Lam van God, tot een verzoening voor de zonden.
- Zonde is je *doel missen*. Het was Gods bedoeling dat de mens zou leven op aarde in volle heerlijkheid en bij God in eeuwige heerlijkheid, zonder dat zonde en dood daartussen zouden komen. 'Maar toen hij in eer was, heeft hij het niet begrepen', zegt onze geloofsbelijdenis. Door

te luisteren naar en te gehoorzamen aan de duivel, schiet hij langs zijn doel heen. En omdat God zijn Leven is, komt hij door bij God vandaan te gaan in de dood terecht. Hier gaat een stuk ontluistering van de mens mee gepaard. Lees NGB art. 14. De mens heeft zijn bestemming in Hem, naar Wiens beeld en naar Wiens gelijkenis hij geschapen is. Buiten Hem mist hij zijn doel.

- In het begrip *mis-daad* hoor je hoe de zonde gevolgen heeft. Wij maken schuld. Wij maken zelfs de schuld dagelijks groter. Zonde is geen dood begrip of iets dat je alleen maar in je hart hebt en waar niemand iets van merkt. De zonde is actief en heeft verschrikkelijke gevolgen. De ergste gevolgen zijn de tijdelijke en eeuwige dood, die het loon der zonde worden genoemd. Verwijzen naar Romeinen 6 vers 23?

Suggesties voor verdieping

- **Bijbel:** Genesis 3, Romeinen 3.
- **Geloofsbelijdenis:** HC zondag 2, 3 en 4; NGB artikel 14 en 15; DL hoofdstuk 1.1 en DL hoofdstuk 3-4.1,2,3
- **Literatuur:**
 Ds. J. van Amstel - 't Is zonde, Goes 1990
 Ds. C.G. Vreugdenhil - Het wachtwoord van de kerk, Leiden 1996
 Ds. W. van Vlastuin - Onbekeerd, wat doe je ermee? Utrecht 1989

C. Suggesties voor de avondinvulling

<p>Alternatieve startopdrachten</p> <ul style="list-style-type: none"> - Spel 'Verboden letter' - Stille wand discussie waarbij de groepsleden op elkaar aansluiten en elkaar aanvullen. Begin met een open vraag: waar denk je aan bij 'zonde'? Rond het gesprek af door kort te vragen naar de zonde van David in de gelezen geschiedenis. <p> www.lcj.nl / www.hhjo.nl > handreiking verwerkingen > stillewand discussie</p>	
Niveau 1	Niveau 2
<p>Bijbel Bijbelgedeelte waarover de inleiding gaat.</p>	<p>Bijbel Bijbelgedeelte waarover de inleiding gaat. Enkele verzen uit Romeinen 3.</p>

Keuzevragen Vragen/opdrachten: 1, 2, 3, 5, Bijbelstudie 1 Stellingen: 1, 2, 4	Keuzevragen Vragen/opdrachten: 1, 2, 4, 6, Bijbelstudie 2, Gespreksopdracht 'Zonde in jouw leven' Stellingen: 1, 3, 4
Overige verwerking Puzzel maken Spel 'Verboden letter'	Overige verwerking Lied zingen Spel 'Verboden letter'

D. Antwoorden en suggesties

Startvraag

www.lcj.nl/www.hhjo.nl > handreiking verwerkingen > associatieopdracht

Een straatenquête met als vraag 'waar denk je aan bij het woord zonde?' leverde de volgende reacties op:

- vloeken, seks (man, 53 jaar)
- verouderd idee, zwakheid (man, 28 jaar)
- oorlog (man, 30 jaar)
- gevoel van dominees (meisje, 17 jaar)
- als je geld verliest (vrouw, 55 jaar)

Laat de jongeren hun gedachten op zelfklevende briefjes (post-it) schrijven en plak deze op het bord. Zijn er dingen die opvallen? Denk aan gedachten, gedrag, grote zonden, kleine zonden, per ongeluk en expres, bewust en onbewust. Praat er even over door.

1. David gaat niet mee met zijn mannen, en brengt zijn tijd verder in leegheid door. Dan ben je makkelijk een prooi voor de satan. Zijn verleiding vindt aansluiting bij ons boze hart. De begeerlijkheid van de ogen (1 Joh. 2:16) is een groot gevaar.
2. Jongeren weten vaak voorbeelden genoeg. Help ze even op gang door te vragen waar of wanneer ze zich vervelen. Denk ook aan school.
3. Bedrog - doodslag.
4. a. Davids zonde heeft gevolgen voor Bathseba (zij zondigt ook), Uria (wordt gedood door de

positie die hij in het leger krijgt tijdens de strijd), Joab (wordt medeplichtig gemaakt), het kindje dat geboren wordt (sterft). De vijanden van de HEERE hebben hierdoor gelegenheid de Naam van de Heere te lasteren.

b. Nu is het vaak nog zo dat anderen last hebben van jouw zonden. Als je bijv. je moeder uitscheldt, lijdt ze eronder en je kleine broertje leert ervan (ten goede of ten kwade...) Je moeder kan door jou ook gaan zondigen door bijvoorbeeld terug te gaan schelden. Dan heb je schuld aan de zonde van je moeder. Wordt je broertje later ook zo brutaal, dan staat dat o.a. ook op jouw rekening...

Bijbelstudie 1

- a. Zonden leer je niet zomaar vanzelf kennen. We moeten gaan zien hoe God over ons denkt en wat Hij zonde vindt. Daar is Gods Woord voor nodig. Bij David gebeurt dat door middel van de profeet Nathan.
- b. Door de Bijbel of door de uitleg ervan in bijv. een preek. Dat alleen is echter niet genoeg. Dan zouden we het slechts voor kennisgeving aannemen. De Heilige Geest overtuigt ons van zonde, gerechtigheid en oordeel.
- c. Dat de Heilige Geest dit doet, is een belofte waar je op mag pleiten. De Heilige Geest wil je de zonden laten zien en ook berouw erover geven. Verdriet over de zonde heeft iets 'zoets' in zich. Het is niet de bedoeling dat zondekennis ons wanhopig maakt, maar dat er in het verdriet verlangen komt naar God en we tot Christus vluchten bij Wie vergeving te vinden is. Het is dus niet iets sombers, maar iets heel moois en kostbaars.

Bijbelstudie 2

- a. God zegt hier door de profeet Nathan dat Hij de zonde van David heeft weggenomen. In Psalm 51 lees je de gebedsworsteling van David om de beloofde vergeving persoonlijk toe te eigenen, d.w.z. in geloof te aanvaarden. Daaruit blijkt ook zijn oprecht berouw. Ook in Psalm 32 zingt David over zijn belijdenis en de ontvangen vergeving.
- b. 2 Samuël 12:14. Hieruit blijkt de grote verantwoordelijkheid als kinderen van God zondigen.
- c. We zien hier hoe belangrijk het is dat we berouw hebben van onze zonden en onze schuld belijden aan God. Niet vanwege de straf op de zonde, maar omdat we met onze zonden de Heere vertoornd hebben en verdriet hebben gedaan (zoals David belijdt in Psalm 51). We hebben namelijk Zijn Naam en Zijn eer aangetast. Tegelijk is het belangrijk om de jongeren erop te wijzen dat God nooit *op grond van* ons berouw, onze tranen of onze schuldbelijdenis vergeeft, maar alleen op grond van het offer van de Heere Jezus Christus: Zijn bloed reinigt van alle zonden! We kunnen daarom alleen pleiten op Zijn werk en de belofte van vergeving, die God in Zijn Woord en ook in de doop heeft toegezegd.

Gespreksopdracht – Zonde in jouw leven

www.lcj.nl / www.hhjo.nl > handreiking verwerkingen > interviewen van elkaar

De gegeven antwoorden kun je anoniem op een groot vel papier laten schrijven en daarna plenair bespreken.

Bij het geven van persoonlijke voorbeelden waarin sprake is van zonden, wordt van jongeren gevraagd om zich heel kwetsbaar op te stellen. Bereid de opdracht daarom zorgvuldig voor. Geef een suggestie waar jongeren het gesprek mee kunnen beginnen, bijvoorbeeld met de vraag 'vertel eens iets over de laatste keer dat je op school of thuis straf hebt gehad'. Mogelijk kan een eigen voorbeeld jongeren op weg helpen. *Bedenk vooraf of deze opdracht geschikt is voor de jongeren op jouw club. Formuleer de opdracht indien nodig algemener en minder persoonlijk.*

Belangrijk bij het omgaan met zondige verleiding: breng jezelf niet onnodig in verzoeking, dus kom niet op plaatsen waarvan je weet dat de verleiding er heel sterk is. Negeer de signalen van je geweten, gescherpt door je Bijbelse opvoeding, niet. Het gebed is een machtig wapen om tegen de verleiding van de zonde te strijden. Gebruik dit wapen als je de verleiding van de zonde ervaart. Loop weg (bij de verleiding vandaan, zoals Jozef) of richt je aandacht op iets anders.

5. Artikel: 'Ik geloof in de vergeving der zonden'. Zie voor de uitleg van dit artikel HC vraag en antwoord 56. Bespreek met de jongeren wat het wil zeggen dat God *geloof* vraagt, d.w.z. dat we ons dwars tegen ons gevoel en geweten in, mogen vastgrijpen aan Gods belofte, zoals ook in de HC verwoord wordt. Zie o.a. zondag 23: al is het... nochtans...!

Stellingen

www.lcj.nl / www.hhjo.nl > handreiking verwerkingen > stellingen

- Vaak is dat zo. Kijk maar naar drugsgebruik, alcoholverslaving. God heeft Zijn geboden uit liefde gegeven. Hij weet dat de mens gelukkig is als hij daarnaar leeft. In het onderhouden van Gods geboden is groot loon. De zonde brengt onvrede mee in je hart.
 - Spijt: dan heb je er een hekel aan dat je die zonde gedaan hebt, vooral omdat je de gevolgen zo vervelend vindt. Het staat niet in relatie met God. Berouw: dan heb je verdriet over de zonde, omdat je God vertoornde en Hem er verdriet mee deed.
 - Berouw komt niet vanzelf. God, de Heilige Geest, werkt dit door het Woord in je hart. Hij doet dit door je te laten zien wie je bent tegenover God, Die zo goed voor je is.
 - Door dit taalgebruik verliest het woord 'zonde' aan inhoud en waarde. Zo gebruiken wij het wel, maar de Bijbelse betekenis is veel dieper, anders. Het is vooral belangrijk dat jongeren zich realiseren dat de Bijbelse betekenis niet hetzelfde is als in de zin 't is zonde'.
6. a. Hierbij wordt bedoeld op de erfzonde. Ter voorbereiding op de bespreking van deze vraag is het goed om NGB artikel 15 te lezen. Het is goed mogelijk dat jongeren de erfzonde iets oneerlijks vinden. Dat is te begrijpen. Adams zonden laten we ons niet graag aanrekenen. Alleen, als we dat niet willen, laten we ons dan wel de verdiensten van Christus aanrekenen? Blijf bij de bespreking niet steken in de erfzonde. Wijs hen ook op de dadelijke zonden (de

zonden die ze zelf doen) en de zondige neiging van hun hart (al van jongs af aan). Leg er vooral de nadruk op dat God Zijn eigen Zoon heeft willen geven, zodat zondaren opnieuw geboren kunnen worden en vergeving kunnen ontvangen, zowel van geërfde zonde als van gedane zonden (vraag b/c).

b/c. In het doopformulier wordt heel mooi beschreven wat de betekenis van het doopwater is en wat God hierin belooft.

Spel 'Verboden letter'

Benodigheden: steentjes, plastic bekertjes, kookwekker.

Doel: ervaren hoe snel je (ongemerkt) in de fout gaat.

Opdracht: Praat in tweetallen 4 minuten over een willekeurig onderwerp. Gebruik geen woorden met een R erin.

Organisatie: Verdeel de groep in groepjes van 3 personen. Eén van hen is jury: deze persoon moet goed luisteren en deelt steentjes uit bij elk woord met de verboden letter. Belangrijk is verder dat er niet door elkaar gepraat wordt en dat er geen stiltes vallen die langer duren dan 5 seconden.

Vraag na afloop of de jongeren enig idee hebben waarom dit spel gekozen is bij een onderwerp over 'zonde'.

Puzzel

1. zoon
2. Abimelech
3. Job
4. Jozef
5. Jezus
6. Petrus
7. discipelen
8. David
9. tollenaar

Uitkomst: Om Jezus' wil

E. Extra voorbereiding

- Zelfklevende briefjes (post-it) en pennen voor startopdracht
- Materialen voor spel 'verboden letter'

Landelijk Contact Jeugdwerk
Christelijke Gereformeerde Kerken

Schets 2 – Bekering

A. Doel

- 1 *Betekenis benoemen.* Het abstracte begrip bekering krijgt de inhoud 'omkeren' 'je afkeren' (waarvan) en 'terugkeren' (tot Wie). Bekering heeft te maken met onze relatie met God: weglopen en terugkomen.
- 2 *Actualiteit aangeven.* Het moet duidelijk worden dat de oproep tot bekering niet alleen in de tijd van de Bijbel tot mensen kwam – door de prediking van profeten, de Heere Jezus en Zijn discipelen, maar dat deze oproep ook nú, heel persoonlijk tot alle jongeren komt: 'Bekeer je, want waarom zou je sterven?' Zie bijv. Jesaja 55 en Ezechiël 33.
- 3 *Christus centraal stellen – de persoonlijke spits.* Het herstel van de relatie met God is het doel van de bekering. Terugkeren van de verkeerde weg is belangrijk, maar nog belangrijker is dat we weer bij God thuis komen, zoals de verloren zoon in de gelijkenis. Terugkeer is alleen mogelijk door het verzoenend werk en de voorspraak van Christus. Alleen door en in Hem kan de relatie met God weer hersteld worden. Alleen door Zijn Geest kómen we ook daadwerkelijk terug, maken we van de mogelijkheid 'gelovig gebruik'.

B. Achtergrondinformatie

Deze schets gaat vooral over de eerste bekering, in onderscheid tot de dagelijkse bekering of levensvernieuwing. De eerste bekering gebeurt één keer. Van geestelijk dood word je levend. Onze levensrichting is van nature van God af. We moeten totaal omkeren, zodat we weer naar God toegekeerd gaan leven.

Er zijn maar twee mogelijkheden: je bent een vijand van God of een vriend; je bent dood of levend; je bent een kind van de toorn of een kind van God.

Onbekeerd zijn is zo erg dat een flinke opknopbeurt niet genoeg is. Nodig is: wedergeboorte (opnieuw geboren worden, van boven geboren worden), dat is totale levensvernieuwing. Jezus wijst Nicodemus de weg: niet steunen op eigen gerechtigheid, maar op Christus' gerechtigheid.

Hoe kun je weten dat je bekeerd bent, dat je stil gezet bent? Je ziet door Woord en Geest je eigen schuld en zonde elke dag groter worden. Als je leest of hoort over de Zaligmaker, zie je dat je Hem nodig hebt. Je krijgt Hem lief en verlangt ernaar te weten, te vertrouwen dat Hij ook jouw zonden heeft gedragen. 'Stierf Hij ook voor mij?' wordt een levensbelangrijke vraag. De eerste bekering dringt dus tot geloof. De Heilige Geest leert hoe langer hoe meer op Christus te vertrouwen. Hij maakt een begin met het Woord. Hij versterkt door het Woord en de sacramenten. Dat versterken en vermeerderen gaat het hele leven door.

Valentin Voth, een Russische evangelist zegt: 'Bekering is niet alleen het evangelie mooi vinden, maar ook breken met de zonde'.

Door de zonde gaan we de verkeerde richting uit, naar het eeuwig verderf. Het Hebreeuwse woord voor bekering betekent 'boete doen'. Je kunt ook zeggen: inkeer, omkeer, wederkeer. Denk hierbij aan de gelijkenis van de verloren zoon. De innerlijke omkeer wordt zichtbaar in uiterlijke omkeer.

Wie God vreest, schaamt zich vreselijk voor eigen zonde en onwaardigheid in het licht van Gods goedheid. Je beeft enerzijds vanwege je zonden, anderzijds van vreugde in God door Christus als je zien mag wat Hij voor je gedaan heeft.

Bij de bekering van Zacheüs zie je een sterk verlangen naar Jezus, schuldbelijdenis en het voornemen om veroorzaakte schade te herstellen en heilig te willen leven. De bekering bij Zacheüs verliep heel snel. Dat is meestal niet zo bij mensen die altijd naar de kerk gaan. Vaak is het dan meer geleidelijk. In het werk van de Heilige Geest in de bekering is een rijke verscheidenheid. Belangrijke kenmerken komen wel overeen, zoals in de HC verwoord:

- Een hartelijke droefheid over de zonde,
- Hatens van de zonde,
- Ontvluchten van de zonde.
- Een hartelijke vreugde in God door Christus
- Een hartelijke lust en liefde om naar de wil van God te leven in alle goede werken

Hoe meer de nieuwe mens dat doet, hoe meer de oude mens afsterft. De kern van het verdriet zit hem in de liefde tot God. De zonde verbreekt de liefdesband. (Bron: *Bekering, ook voor jou?*, C.G. Vreugdenhil.)

Suggesties voor verdieping

- **Bijbel:** 1 Samuël 7; Ezechiël 18 en 33; Mattheüs 3; Openbaring 2
- **Geloofsbelijdenis:** HC zondag 33; DL hoofdstuk 3 en 4.
- **Literatuur:**
Ds. C.G. Vreugdenhil - *Bekering, ook voor jou?*, Leiden 1995.
Ds. W. van Vlastuin - *Onbekeerd, wat doe je ermee?*, Utrecht 1989

C. Suggesties voor de avondinvulling

Alternatieve startopdrachten

- Laat de jongeren zoveel mogelijk personen uit de Bijbel noemen van wie we kunnen lezen over hun bekering. Schrijf deze namen op een groot papier.
- Geef iedere jongere een briefje met daarop vragen en ruimte om antwoorden te schrijven.
Vragen: Ben je bekeerd? (ja/nee) Hoe weet je dat je antwoord klopt?
Let erop dat er niet bij elkaar gekeken wordt als de jongeren schrijven. Papiertjes laten dichtvouwen.
Kort gesprekje: wie kan zeggen waarom het antwoord op de vraag zo belangrijk is?
Wat is eigenlijk bekering? Wat gebeurt er dan met je?

Sta toe dat jongeren hun antwoorden geheim houden als ze dat willen. -Proefje 'Hellingbaan'	
Niveau 1	Niveau 2
Bijbel Lukas 19:1-10 Vragen: -Waarom wil Zacheüs Jezus zien? (vers 3) -Wat zegt Jezus tegen Zacheüs? (vers 5) -Waarom mopperen de omstanders? (vers 7) - Noem een gelijkenis van de Heere Jezus die past bij vers 10.	Bijbel Luk.19:1-10; Hand. 16:14-15 Vragen: - Waaraan merk je in deze geschiedenis dat Jezus alle dingen weet? (vers 5) -Waaruit blijkt dat de bekering van Zacheüs echt is? (vers 8) -Wat bedoelt Jezus met de woorden in vers 9? -Kun je verschillen noemen tussen de bekering van Zacheüs en van Lydia?
Keuzevragen Vragen/opdrachten: 1, 2, 3, 4, 6 Stellingen: 1, 2, 3	Keuzevragen Vragen/opdrachten: 2, 3, 5, 7 Stellingen: 1, 2, 4, 5
Overige verwerking Puzzel Verhaal 'Kostbare vrijheid'	Overige verwerking Proefje 'Hellingbaan'

D. Antwoorden en suggesties

Startopdracht

Twee beelden om het radicale verschil tussen een stenen en een vleses hart te illustreren. Giet water over de steen en over de spons. Wat gebeurt er? In de Bijbel worden de woorden stenen hart en vleses hart gebruikt voor de bekering (zie ook vraag 5). Net als een baksteen is een stenen hart koud, hard en ongevoelig. Een spons daarentegen is zacht en gevoelig voor stoffen die het in zich op kan nemen. Laat de jongeren eerst zelf bedenken wat deze voorwerpen met het onderwerp 'bekering' te maken zouden kunnen hebben. Benoem kort dat het bij bekering om een complete, totale verandering gaat. Hier wordt later in de schets nog op ingegaan.

1. Een tollenaar was een belastingpachter in Romeinse dienst die tol inde. Dat deed hij niet alleen bij de grenzen van het land, maar ook bij stadspoorten, bruggen enz. Tollenaars werden verafschuwd, omdat zij in dienst stonden van de bezettende macht en bovendien omdat ze vaak hogere bedragen vroegen dan waar ze recht op hadden. Wanneer een tollenaar een Jood was, werd hij zelfs door zijn landgenoten gehaat.

2. Zacheüs werd in de eerste plaats bekeerd van zijn boezemzonde: liefde tot het geld. Later zal hij zeker ook van andere zonden verdriet hebben gehad en vergeving hebben gezocht.
3. Eerst hield hij zoveel mogelijk geld voor zichzelf, nu wil hij het weggeven aan degenen die hij benadeeld heeft en aan de armen. Hij geeft meer terug dan eigenlijk nodig was volgens de wetten van Mozes. Het is duidelijk dat Zacheüs totaal anders is gaan denken over geld!
4. Bijbelse personen die van jongs af de Heere vreesden, zijn David, Samuël, Obadja en Timotheüs.
5. a. Geef de jongeren zelfklevende briefjes (post-it) en laat ze op (ten minste) twee iets schrijven dat hoort bij het stenen hart en op twee andere wat hoort bij het vlesen hart. Maak op het bord een schema en laat de briefjes opplakken. Bespreek daarna wat de jongeren hebben opgeschreven. Je kunt denken aan woorden als: ongerechtigheid, eigen gang gaan, Gods geboden doen, rein, onrein, denken aan God, afgoden, gevoelloos voor God, Heilige Geest, satan, gevoelig voor God, bidden. Of concreter: vloeken, blij zijn, mokken, lelijk denken, plannen maken om af te kijken, plannen maken om te helpen, gehoorzaam zijn, gemeen denken over een ander enz. Er zitten wel wat discussiepunten in, maar dat prikkelt tot nadenken. Bijvoorbeeld: 'gevoelig voor God' en 'gehoorzaam zijn'. Er zijn heel wat onbekeerde mensen gevoelig voor God. Dat kan met een stenen hart gepaard gaan. Evenzo bij 'denken aan God'. Bijna alle mensen denken aan God, maar hoeveel van hen hebben een vlesen hart? Kom bij deze opdracht terug op de startopdracht om het radicale verschil tussen een stenen hart (denk aan de baksteen) en een vlesen hart (denk aan de spons) aan te geven.
b. Bespreek met de jongeren hun reactie op deze vraag. Lees ter voorbereiding DL hoofdstuk 3/4, paragraaf 11.
6. Voorbeelden: Handelingen 2:38, Jeremia 3:14.

www.lcj.nl / www.hhjo.nl > handreiking verwerkingen > Bijbeltekst bij thema

7. a. Hij brengt het evangelie aan zijn dorpsgenoten.
b. Hij preekt over Christus in de synagoge, dat Hij de Zoon van God is.
c. Ze diende Jezus van haar goederen.
d. Eigen antwoord

Stellingen

www.lcj.nl / www.hhjo.nl > handreiking verwerkingen > stellingen

Praat na afloop van de bespreking met elkaar over de stellingen. Het is belangrijk om dit te doen, omdat een aantal stellingen duidelijk on-Bijbelse opvattingen bevatten.

- Als je God niet kent, **lijkt** het of je allemaal vervelende regels moet houden. Belangrijk is hierbij aan te

geven, dat de liefde van God zo heerlijk is, dat je daardoor niets liever wilt dan voor Hem te leven. Dat geeft veel vrede en dan ben je veel gelukkiger dan in je onbekeerde leven. Wie zegt trouwens dat je oud zult worden?

- Dat voor jezelf houden, zal niet kunnen. Het komt altijd tot uiting. Zie maar bij Zacheüs en bij de godvrezende koningen van Juda. Dat betekent niet dat je altijd loopt te preken, maar wel dat je ervoor uit durft te komen en probeert om anderen de weg naar Jezus te wijzen. In je leven komt het ook openbaar. Bespreek met de jongeren hoe het te zien is.
- De oproep (opdracht) 'Bekeert u' die meer dan 100 keer in de Bijbel staat, staat er niet voor niets. Dat is duidelijk. Lees de Bijbel, bid, pleit op de beloften van God. Dat is de weg die de Heere gebruikt om mensen te bekeren. Lijdelijk afwachten is levensgevaarlijk én zondig. Indirect geef je met een dergelijke houding God de schuld van (de duur van) je onbekeerlijkheid!
- Kiezen voor Jezus is absoluut eenzijdig. Vaak wordt deze oproep gedaan in evangelisatiecampagnes. Het resultaat hangt vaak af van de emotionele manier waarop de voorganger het brengt. Het kiezen, de daad van de mens, komt centraal te staan. De Bijbel leert dat we dood zijn in zonden en misdaden. De Heilige Geest moet eraan te pas komen, wil er iets veranderen. Dan ga je niet kiezen voor Jezus, maar vluchten tot Hem als een arme bedelaar. Dan zeg je niet dat je dat zelf hebt gedaan, maar dat God het heeft gedaan. Dan krijgt Hij ook de eer, die Hem toekomt. Lees DL hoofdstuk 3/4, paragraaf 9 en 10.
- Het is de gewone weg van de Heere om mensen onder de verkondiging van het Woord te bekeren. Kijk maar naar Petrus' preek met Pinksteren. Er kwamen 3000 mensen tot geloof. Dat betekent niet dat God niet machtig is om het anders te doen. Dat zien we bij Paulus. God kan iemand ook op het voetbalveld in het hart grijpen door bijvoorbeeld iemand het Woord van God in gedachten te brengen. Maar dan moet hij toch een keer het Woord van God hebben gelezen of gehoord. En dan nog: dat zijn uitzonderingen. De meeste mensen komen tot bekering onder de prediking van het Woord.

Verhaal 'Kostbare vrijheid'

Laat één van de jongeren ter afsluiting het verhaal voorlezen uit het ledenboekje.

Vraag wat de jongeren aanspreekt in het verhaal. Bespreek het verband tussen het verhaal en de tekst uit Galaten 2 die erbij staat. Wat is de consequentie als je bedenkt wat het de Heere Jezus gekost heeft om zondaren vrij te kopen?

Puzzel

De overige letters vormen de oproep 'Bekeert u'.

Proefje 'hellingbaan'

Benodigheden:

- papieren balletjes (knutselzaak) of eventueel pingpong balletjes
- rietjes
- 'tafelverhogers' van ongeveer 0,5 cm. Bijvoorbeeld een (dun) cd-doosje, een stapeltje papier, dunne latjes.

Plaats twee tafelpoten (aan een korte zijde) op een verhoging.

Maak groepjes van drie of vier jongeren. Eén jongere laat een balletje op het verhoogde deel van de tafel los en de anderen proberen blazend te voorkomen dat het op de grond valt. Het balletje zal steeds sneller gaan rollen. Dit natuurkundige proefje laat zien dat een beweging, eenmaal in gang gezet, moeilijk is te stoppen. Er zullen vast jongeren zijn die hun handen gebruiken om het balletje tegen te houden, of om de tafel iets op te lichten. Ingrijpen van buitenaf is kennelijk het enige dat werkt. Ga kort in op het beeld: ingrijpen van buiten is nodig om stil gezet te worden op het zondenpad. Met wat oudere jongeren kun je zoeken naar termen die hierbij passen en die wel gebruikt worden in het spreken over zonde en bekering: aflopende zaak / hellend vlak / het gaat steeds meer bergafwaarts.

E. Extra voorbereiding

- Baksteen en spons, bak water en bekertje (startopdracht)
- Groot vel papier voor alternatieve startopdracht
- Zelfklevende briefjes (post-it) en pennen (vraag 5)
- Concordantie (vraag 6)
- Materialen voor proefje 'hellingbaan'

Landelijk Contact Jeugdwerk
Christelijke Gereformeerde Kerken

Schets 3 – Geloof

A. Doel

- 1 *Betekenis benoemen.* De Bijbelse betekenis van geloof (een *vaste grond* der dingen die men hoopt en een *bewijs* van de zaken die men niet ziet; kennen en vertrouwen) in tegenstelling tot de alledaagse betekenis van geloof (twijfelachtig, onzeker).
- 2 *Actualiteit aangeven.* Geloof werkt door in het dagelijks leven. Het is zichtbaar in het gedrag van gelovige mensen, niet alleen in de tijd van de Bijbel, maar ook nu. Dit kan toegelicht worden aan de hand van het getuigenis van gelovigen nu. Zodat jongeren gaan ontdekken: zonder geloof is het onmogelijk om God te behagen, zonder geloof is er geen écht leven mogelijk.
- 3 *Christus centraal stellen – de persoonlijke spits.* In het geloof gaat het om Christus en dat wat Hij belooft. Christus is het voorwerp van het geloof. Het geloof zelf is slechts een instrument (NGB artikel 22).

B. Achtergrondinformatie

Geloven is het aannemen van een geschenk dat beloofd is. Het is een aannemen van Het Geschenk, van de Belofde, van Jezus Christus, de mens geworden Zoon van God. Geloven is alleen maar bereid zijn om te ontvangen. We kunnen er niets voor doen om ons dat Geschenk, dat bezoek van deze goddelijke Gast waardig te maken. Christus is niet gekomen voor mensen die (menen dat ze) het waard zijn, maar voor onwaardigen, doemwaardigen.

Geloven heeft twee aspecten. Het is een gave van God (Efeze 2:8) en een opgave voor de mens (Markus 1: 15). Hoe dat kan samengaan is een geheimenis dat we nooit kunnen doorgronden.

Geloven is wel een gave van God, maar ook een verantwoordelijkheid van de mens. Wij moeten zelf geloven; al wordt dat geloven ook bewerkt en gewerkt door God. Een voorbeeld is de stokbewaarder uit Handelingen 16:31. Zie DL hoofdstuk 3 en 4, paragraaf 11 en 12. Gods Geest werkt met (de prediking van) het Evangelie ín op ons verstand, wil en hart. Daardoor gaan wij geloven. Dat Gods Geest ons tot geloof beweegt, beseffen wij achteraf.

Het geloofsvertrouwen is gebaseerd op het Woord der belofte, niet op iets dat wij zien of voelen.

Ongeloof is zonde. De erkenning van ons onvermogen en onze onwil om ons te bekeren en te geloven, stuit bij ons op verzet. We willen niet uit genade zalig worden. God werkt beide het willen en werken naar Zijn welbehagen. God 'forceert' niets. DL 3 en 4, paragraaf 12 en 16. Hij klopt aan de deur van ons hart. Dringend en liefelijk. Dat vraagt om ons antwoord. De Heilige Geest wil alles geven wat daarvoor nodig is. Dat is beloofd (Lukas 11:13). Zie ook de belofte van de Heilige Geest, bezegeld in de Heilige Doop. Door het Woord van God worden we opgeroepen tot geloof in Christus. God werkt het geloof door Woord en Geest.

Uit: H.J. Hegger - Wat is geloven? Velp 1991

Hoe wordt het geloof ervaren/beleefd? Door het vertrouwen, dat de Heilige Geest in ons werkt, gaat ons hart uit naar Christus, waardoor zondaren Hem aannemen. Alle beletselen en bezwaren worden weggenomen. De Heere trekt door Zijn liefde zondaren en goddelozen zodat zij zich, ondanks alle bezwaren, onvoorwaardelijk overgeven aan Hem. En zo betrouwen wij ons lichaam en onze ziel aan Hem toe, opdat Hij ze zou zalig maken. Waar steunt dit vertrouwen op? Het vertrouwen steunt op de grond van Zijn vrijwillige aanbidding en op de beloften van het evangelie aan hen gedaan.

Uit: D. Rietdijk - Woorden uit het Woord, Bijbelse begrippen uitgelegd, Leiden 1991

We moeten oppassen dat we niet op de toer gaan van 'geloof dat Christus voor uw zonden gestorven is'. Het is niet Bijbels om het werk van de verzoening los te maken van de Persoon van Christus. Dat vinden we nergens in het N.T. Dat roept ons op tot geloof in Christus Zelf. Om ons vertrouwen te vestigen op de levende Heiland, Die voor de zonden gestorven is. Niet: Christus is voor jouw zonden gestorven. Maar: Er is een gestorven Zaligmaker voor jou). Het gaat dus niet om het aanvaarden van een theorie over de verzoening, maar om het geloof in de Heere Jezus Christus, Die de verzoening tot stand bracht. Verder is het van belang dat de boodschap van geloof hand in hand gaat met bekering. De hele mens wordt van binnen uit veranderd. Hij ervaart dat zijn hele leven, zijn gevoelens, wil en verstand, ondersteboven gaat; dat de Heere Jezus vraagt Hem radicaal te volgen; dat we wel tot de Heere Jezus mogen komen zoals we zijn, maar dat we niet zo mogen blijven.

Uit: Drs. Th. Visser - Open Vensters, Velp 1998

Suggesties voor verdieping

- **Bijbel:** Efeze 2:8-9 en Titus 3:4-7: we kunnen alleen door de genade gered worden.
Markus 1:15, Handelingen 16:31, 20:21: bekering en geloof in de Heere Jezus is Gods weg tot behoud.
Mattheüs 7:21: de Heere Jezus vraagt volledige onderwerping.
Romeinen 5:1 en 10:9: over geloofszekerheid.
- **Geloofsbelijdenis:** HC zondag 7; NGB artikel 22, DL hoofdstuk 1, 3/4
- * **Literatuur:**
H.J. Hegger – Wat is geloven? Velp 1991
D. Rietdijk – Woorden uit het Woord, Bijbelse begrippen uitgelegd, Leiden 1991
C.H. Spurgeon – Rondom de enge poort, Utrecht 2005
Drs. Th. Visser – Open Vensters, Velp 1998
Ds. C.G. Vreugenhil – Levend geloof, Heerenveen 2001

C. Suggesties voor de avondinvulling

Alternatieve startopdrachten

- Schets de volgende situatie: jullie huis staat in brand en jij bent op de bovenverdieping. Je kunt niet meer via de trap naar beneden, omdat het daar brandt. Je staat voor het raam en beneden roept iemand 'spring maar, ik vang je op'. Wat doe je? Wat zou je ervan vinden als iemand zich eerst van alles afvraagt, zoals: kan ik wel springen? Wil die ander mij echt opvangen? Kan hij/zij het wel? Sta met de jongeren stil bij de overeenkomst tussen deze situatie en geloven (noodsituatie, het vertrouwen van de ander op zijn woord, redding die niet afhankelijk is van de manier waarop je springt, maar óf je springt, e.d.).
- Laat een schoenendoos rondgaan met daarin verschillende briefjes waar (on)geloofwaardige beweringen op staan, bijv. 'de zon schijnt, ook al is het bewolkt', 'je krijgt 1000 euro', etc. Laat de jongeren de bewering op hun briefje voorlezen en vraag of ze geloven wat er staat. Waarom wel/niet? Bespreek naar aanleiding van deze briefjes waar het afhankelijk van is of je iets wel/niet gelooft (bijv. van degene die het zegt; de betrouwbaarheid van de bewering; het bewijs dat ervoor is). Bedoeling van de opdracht is dat jongeren ontdekken dat wel/niet geloven afhankelijk is van verschillende factoren. Bij bespreking van de schets zal duidelijk worden dat dit ook geldt voor het Bijbelse geloven.
- Gezamenlijk opzeggen van de apostolische geloofsbelijdenis (om de beurt een artikel).

Niveau 1	Niveau 2
<p>Bijbel Genesis 12:1-7, Genesis 15:1-6</p> <p>Vragen:</p> <ul style="list-style-type: none">- Welke opdracht krijgt Abram? (Gen. 12)- Welke belofte krijgt hij mee?- Waaruit blijkt zijn geloof?- Waarom vraagt Abram een teken? (Gen. 15)- Welk teken geeft God?	<p>Bijbel Genesis 12:1-7, Genesis 15:1-6, Hebr. 11:1-3, 8-12</p> <p>Vragen:</p> <ul style="list-style-type: none">- Welke opdracht krijgt Abram (Gen. 12)?- Waaruit blijkt zijn geloof? (zie ook Hebr. 11)- Welke belofte en welk teken krijgt Abram (Gen. 15)?- Noem eens welke beloften en

- Wat gelooft Abram?	welk teken (Heilige Doop) jij gekregen hebt.
Keuzevragen Vragen/opdrachten: 1, 2, 3, 4, 5, 6 Stellingen: 1, 2, 4	Keuzevragen Vragen/opdrachten: 1, 2, 3, 'niet zien, toch geloven', 'afwachten?' Stellingen: 1, 2, 3, 4
Overige verwerking - Puzzel - Muur van beloften - Lees het getuigenis van iemand die tot geloof kwam (regelmatig te vinden in nieuwsbrieven van organisaties als Open Doors en Friedensstimme of bijv. het boekje van stichting Friedensstimme 'Totdat Hij komt') en praat hier kort over door.	Overige verwerking - Beeldopdracht - Lees het getuigenis van iemand die tot geloof kwam (regelmatig te vinden in nieuwsbrieven van organisaties als Open Doors en Friedensstimme of bijv. het boekje van stichting Friedensstimme 'Totdat Hij komt') en praat hier kort over door.

D. Antwoorden en suggesties

Startvraag

Laat de jongeren een voorbeeld noemen (bijv. iemand belt, vraagt of je vader thuis is en je zegt 'ik geloof van wel'). In ons dagelijks taalgebruik duidt 'ik geloof' vaak op onzekerheid/iets niet zeker weten. Bespreek met jongeren dat dit verschilt van het woord geloven zoals we dat in de Bijbel tegenkomen. Daar betekent geloven juist een *zeker weten en een vast vertrouwen*.

1. God leer je kennen door Hem te zoeken; in het lezen van de Bijbel, het luisteren in de kerk, door het gebed. Dat is de weg waarin de Heere werkt door de Heilige Geest. Je kunt het beste 'stille tijd' houden op een vast moment, iedere dag. Doe dat als je nog fris bent en goed kunt denken, niet als je bijna in slaap valt. Doe het niet terwijl je ligt. Bid hardop, dat voorkomt afleiding. Formuleer hele zinnen. Het is belangrijk de dingen onder woorden te brengen. Lees een goed (dag)boek bij je Bijbel, maar laat dit het lezen van de Bijbel zelf niet vervangen!

2. Nee: geloof richt zich *altijd* op de woorden en beloften van God die we vinden in de Bijbel. Het geloof is uit het gehoor en het gehoor door het Woord van God.
3. a. Zeker weten of kennis; vast vertrouwen;
b. Vergeving van zonden; eeuwige gerechtigheid, zaligheid.
4. a. Abel, Henoach, Noach, Abraham, Sara, Izak, Jakob
b. Uitgaan uit zijn geboorteland, in een vreemd land wonen, Izak offeren.

Niet zien, toch geloven?

www.lcj.nl / www.hhjo.nl > handreiking verwerkingen > casus

Sta eerst stil bij de situatie: heeft één van de jongeren zo'n vraag weleens gehad? Mogelijk stellen jongeren zichzelf deze vraag ook weleens. In de Bijbel lezen we over Thomas, die eerst zichtbaar bewijs wilde hebben, voordat hij geloofde dat Jezus was opgestaan (Johannes 20). De Heere Jezus zegt dat je zalig bent als je *niet* gezien hebt en tóch gelooft. In Hebreëën 11 lezen we dat het geloof een bewijs is van zaken die je *niet* ziet. Bespreek met jongeren wat ze in een dergelijke situatie kunnen zeggen. Waarom zou iemand deze vraag stellen? Wat voor bewijs zou iemand werkelijk overtuigen? Welke 'bewijzen' zijn er voor de betrouwbaarheid van de Bijbel en het bestaan van God (denk o.a. aan historische betrouwbaarheid, het Woord van God dat mensenlevens radicaal verandert). Het beste advies is om de Bijbel zelf te gaan lezen. Het is immers de Heilige Geest Die mensen overtuigt van de waarheid van het Woord en het bestaan van God.

Literatuurtip: 'Moeilijke vragen over God en Jezus, een hulp bij gesprekken over geloven vandaag', Dr. B. van den Toren, IZB/IFES.

Muur van beloften

In de schets wordt aangegeven dat er veel beloften in de Bijbel staan. Kennen jongeren die ook? Deel zelfklevende briefjes (post-it) en pennen uit. Laat de jongeren een belofte op het briefje schrijven. Als ze er meer weten, mogen ze meer briefjes gebruiken. Laat de jongeren indien nodig hun Bijbel gebruiken om beloften op te zoeken.

De beschreven briefjes kunnen ze op een muur/wand plakken, zodat er a.h.w. een muur van beloften ontstaat.

Voorbeelden van beloften:

- 'Bidt en u zal gegeven worden...' (Mattheüs 7:7-8)
- 'En Ik zal u een nieuw hart geven, en zal een nieuwe geest geven in het binnenste van u; en Ik zal het stenen hart uit uw vlees wegnemen, en zal u een vleser hart geven.' (Ezechiël 36:26)
- 'Hoeveel te meer zal de hemelse Vader de Heilige Geest geven degenen, die Hem bidden?' (Lukas 11:13)
- 'Wie tot Mij komt, zal ik geenszins uitwerpen.' (Johannes 6:37)

Loop (eventueel na afloop van de bespreking) met de jongeren de briefjes langs en sta er kort bij stil: wat belooft God? Wat is Gods bedoeling met deze beloften? Welke belofte spreekt jongeren aan en waarom? In welke weg wil God deze belofte vervullen? (Dat wil niet zeggen dat er voorwaarden verbonden zijn aan de beloften - je hoeft het niet te verdienen -, maar dit is wel de weg die de Heere ons wijst waarin Hij Zijn beloften wil vervullen: aan hen die hun weg op de Heere wentelen, die tot Hem komen, Hem aanroepen, kloppen enz.). God wil dat we werkzaam zijn met de beloften. We mogen een belofte opzoeken, onze vinger erbij leggen en zeggen: 'Heere, hier staat dat wie U zoekt U zal vinden. Ik heb het niet verdiend, maar doe het uit genade!' Beloften komen dus niet automatisch uit. Het vraagt om gebed.

5. Hij verwacht dat Jezus zo machtig is dat Hij zijn zieke knecht zal genezen. Daarvoor is één woord voldoende en hoeft Jezus niet bij de hoofdman in huis te komen. Wat verwachten jongeren van de Heere Jezus?
6. 'Ik ben het niet waard dat Gij onder mijn dak zou inkomen.' Bespreek met jongeren hoe ootmoed/nederigheid in hun gebed een plek kan hebben. Een groot geloof is dus: alles van Christus verwachten en jezelf onwaardig weten.

Afwachten?

www.lcj.nl / www.hhjo.nl > handreiking verwerkingen > casus

In het gesprek over deze vraag kunnen elementen die eerder in deze schets aan de orde zijn gekomen, terugkomen: beloften van geloof en bekering en het werkzaam zijn met deze beloften; de gewilligheid van Christus om zondaren zalig te maken; onze verantwoordelijkheid (ongeloof is zonde!) en het gevaar van lijdelijkheid. In het gesprek kun je het beeld gebruiken van de jongere in een brandend huis of op een zinkend schip en het omgaan met de aangeboden redding (zie ook alternatieve startopdracht).

Stellingen

www.lcj.nl / www.hhjo.nl > handreiking verwerkingen > stellingen

- Er zijn mensen die niet naar de kerk kunnen gaan i.v.m. ziekte, de politieke situatie in het land. Dat betekent geen vrijbrief voor mensen die wel kunnen en mogen gaan. De Bijbel roept op om de onderlinge bijeenkomsten niet na te laten. Hebr. 10: 25. Je hebt het nodig om onderwijs te ontvangen en tot versterking van het geloof. Je komt er ook om voor een ander iets te betekenen. 'Versterk elkaar' staat in de Bijbel. Van Paulus lezen we dat hij moed kreeg toen hij de broeders zag. Ook voorbede met en voor elkaar is een belangrijk onderdeel van de dienst.
- Dat is inderdaad waar. Als je van iemand houdt, wil je daar ook graag meer over weten. Zo is het geestelijk ook. Als je niet graag in de Bijbel leest, is dat een slecht teken.
- In het geloof zelf is zekerheid, evenals in het Woord waarop het geloof zich richt (denk ook aan de omschrijving van geloof in de HC). Dat wil echter niet zeggen dat er bij de gelovige zelf geen twijfel

kan zijn: in dat opzicht kan er verschil zijn tussen geloof en gevoel/beleven. Geloven is, ondanks alle twijfel en onzekerheid bij jezelf, je vastgrijpen aan Gods Woord dat vast en betrouwbaar is!

- Laat jongeren op deze stelling reageren: waarom zijn ze het er wel/niet mee eens? Geloven is voor onszelf niet alleen moeilijk, maar ook onmogelijk.... Het is volkomen vertrouwen op dat wat Christus gedaan heeft en niet langer op onszelf. De dingen die echter onmogelijk zijn bij mensen, zijn mogelijk bij God!

Beeldopdracht

www.lcj.nl / www.hhjo.nl > handreiking verwerkingen > creatieve opdracht

Laat jongeren in tijdschriften een foto uitzoeken die volgens hen te maken heeft met geloof/geloven. Dat kan bijv. een Bijbel zijn, maar ook een herder met een schaap, een kinderhandje in een volwassen hand of een ander Bijbels beeld voor geloven. Geef evt. een suggestie om de jongeren op een idee te brengen. Bij deze opdracht kan ook goed gebruik gemaakt worden van beeldmateriaal van het spel 'Kaarten op Tafel' (uitgave EO). Laat de jongeren hun keuze toelichten. Plak de foto's evt. op een groot vel papier en vorm op deze wijze een foto-collage.

Puzzel

Antwoorden: hoofdman, Nicodemus, Stefanus, Sara, Abraham, Manasse, elf, Farizeeën, Noach

E. Extra voorbereiding

- Zelfklevende briefjes (post-it) en pennen
- Beeldopdracht: tijdschriften (waarin geknipt of gescheurd mag worden); evt. ook scharen/lijm/papier.
- Alternatieve startopdrachten: schoenendoos met briefjes waar verschillende (on)geloofwaardige beweringen op staan.
- Overige verwerking: getuigenis van iemand die tot geloof gekomen is.

Schets 4 – Liefde

A. Doel

- 1 *Betekenis benoemen.* De betekenis van Bijbelse liefde wordt op heel mooie wijze verwoord in 1 Korinthe 13. Bijbelse liefde is altijd gericht op de ander en onvoorwaardelijk.
- 2 *Actualiteit aangeven.* God vraagt van ons om Hem lief te hebben boven alles en onze naaste als onszelf. Die opdracht is actueel! In deze schets wordt duidelijk gemaakt hoe deze opdracht invulling krijgt: liefde is vrucht van het werk van de Heilige Geest!
- 3 *Christus centraal stellen – de persoonlijke spits.* De liefde van God voor zondaren blijkt daarin het meest, dat Hij het liefste wat Hij had, Zijn eniggeboren Zoon, gegeven heeft tot een verzoening voor de zonden (Johannes 3:16). De Vader heeft er Zijn Zoon voor over gehad. De Zoon heeft er Zijn leven voor over gehad.

B. Achtergrondinformatie

In het O.T. wordt meer gesproken over liefhebben dan over liefde. Het is een activiteit. Het is niet iets abstracts, maar iets wat God doet. God heeft Israël uitgekozen boven andere volken. Hij stelt Israël op de eerste plaats. Dat is liefhebben. Er is geen reden of grond voor in het volk; zie Deuteronomium 7:6-8. Liefde van Israël voor God is ook een activiteit. Dat blijkt uit:

- de oproep aan het eind van het tweede gebod: God doet barmhartigheid aan duizenden dergenen die Hem liefhebben, dat wil zeggen: Zijn geboden onderhouden.
- het wegdoen van de afgoden,
- het liefhebben van de naaste en de vreemdeling,
- het afwijzen van valse profeten.

Het gaat vaker over Gods liefde voor Zijn volk dan over het liefhebben van mensen t.o.v. God.

In het N.T. is Gods liefde geopenbaard in Christus Jezus. De daad van God is het offer van Zijn Zoon. Hierheen wezen ook de schaduwen in het O.T. De liefde van God is onbegrijpelijk. God heeft in Zijn liefde een plan uitgedacht. De liefde van God uit zich in het reddend handelen van God.

Gods liefde is een groot wonder. Er is vanwege de verdienste van Christus verzoening voor een zondaar, opdat hij een kind van God wordt. De Heilige Geest leert het ons om Gods liefde te aanvaarden.

Vooral Johannes schrijft in zijn brieven veel over de liefde. Hij wordt ook wel de apostel van de liefde genoemd. De liefde van de christen krijgt in het N.T. veel aandacht. Ze komt van God, wordt uitgestort in het hart en is een gave van de Heilige Geest (Galaten 5:22). Het is een afstraling van Gods liefde.

Uit: F.J. Pop - Bijbelse woorden en hun geheim, 's Gravenhage 1962

Bijbelse liefde komt tot uiting in:

- de daden van een gelovige,
- het kwade verdragen en het goede doen,
- geest en houding van de gelovige, bijvoorbeeld vriendelijk, opofferend, goedgehumeurd.

Waar komt Bijbelse liefde vandaan? Het wordt gewerkt door de Heilige Geest. Eén van de eerste kenmerken van het leven met God is liefde. Je kunt pas zeggen liefde te hebben, als je liefde ontvangt van Christus. Dan kun je leven van Zijn liefde tot het einde. Aan Christus' voeten zul je die van Hem leren. Liefde is de grootste genadegave.

De liefde duurt tot in eeuwigheid. Dat kan niet gezegd worden van het geloof en de hoop. Het geloof zal overgaan in aanschouwen en de hoop zal overgaan in zekerheid. Liefde zal eeuwig de harten vervullen.

Uit: J.C. Ryle - Christen zijn in het dagelijks leven, Goudriaan/Kampen 1997

De eerste christenen zochten elkaar zoveel mogelijk op. Zij hielden ook gezamenlijke liefdemaaltijden. Deze werden 'agapè' genoemd. Aan zo'n liefdemaaltijd was de viering van het Heilig Avondmaal verbonden. De liefdesmaaltijd en het Heilig Avondmaal stonden echter wel los van elkaar. De doelstelling van een liefdemaaltijd was anders dan die van het Heilig Avondmaal. Ze geschiedde uit barmhartigheid en liefde tot elkaar. Rijke en meer gegoede christenen bekostigden vaak deze maaltijden. De leiding van de gemeente zorgde voor een eerlijke verdeling van het eten en drinken. Op deze manier kregen ook de arme christenen eenmaal per week een goede maaltijd. Het voedsel werd zelfs gebracht naar de afwezigen. Wellicht waren dat oude en zieke christenen, maar ook gevangenen die mochten worden bezocht. In Handelingen 2:46 lezen we al van het 'van huis tot huis brood brekende', terwijl 'zij met verheuging en eenvoudigheid des harten tezamen aten'. Tijdens deze maaltijden werd de gemeenschap der heiligen beoefend. De welgestelde Romein zat daar naast een slaaf. Zij beschouwden elkaar als gelijkwaardige broeders in het geloof. Rang en standen vielen daar weg.

Suggesties voor verdieping

- **Bijbel:** Johannes 13:34, 35; Romeinen 5:1-10; Romeinen 13:10; 1 Korinthe 13; brieven van de apostel Johannes,
- **Geloofsbelijdenis:** HC zondag 21, vraag & antwoord 107; NBG artikel 20.
- **Literatuur:**
H.J. Hegger - Zijn gebod is liefde, Ede 1996
F.J. Pop - Bijbelse woorden en hun geheim, 's Gravenhage 1962
J.C. Ryle - Christen zijn in het dagelijks leven, Goudriaan/Kampen 1997
C.G. Vreugdenhil - Vrucht dragen voor Hem, Heerenveen 2007

C. Suggesties voor de avondinvulling

Alternatieve startopdracht Collage maken over liefde – liefdeloosheid (opdracht uit schets) www.lcj.nl / www.hhjo.nl > handreiking verwerkingen > creatieve opdracht	
Niveau 1	Niveau 2
Bijbel Handelingen 2:42-47 Vragen: <ul style="list-style-type: none">- Waarin volhardde de eerste gemeente? (vs. 42)- Was er armoede onder de eerste christenen? Waarom wel/niet?- Wat merkte de omgeving van het leven van de eerste christengemeente?- Hoe toonden zij hun liefde tot elkaar? (vs. 44, 45)- Hoe reageerde de omgeving hierop? (vs. 47)	Bijbel Handelingen 2:42-47; 1 Korinthe 13 Vragen: <ul style="list-style-type: none">- Waarin volhardde de eerste gemeente? (vs. 42)- Wat merkte de omgeving van het leven van de eerste christengemeente?- Welke kenmerken van liefde uit 1 Korinthe 13 zie je terug in de eerste christengemeente?- Hoe zie je dat terug in je eigen gemeente?
Keuzevragen Vragen/opdrachten: 2, 3, 4, 5, 8, 9	Keuzevragen Vragen/opdrachten: 1, 3, 4, 'Gods liefde en lijden': 6, 7, 9
Overige verwerking <ul style="list-style-type: none">- Puzzel- Collage: 'liefde– liefdeloosheid'	Overige verwerking <ul style="list-style-type: none">- Afmaken verhaal 'de rechter en de crimineel'- Zingen lied

D. Antwoorden en suggesties

Startopdracht

Opdracht om te inventariseren waar jongeren bij liefde aan denken. Aan de hand van de reacties kan mogelijk alvast kort stilgestaan worden bij aspecten van Bijbelse liefde.

Doe een lintje aan de hartjes, zodat jongeren deze aan een aantal (kunst)rozen kunnen hangen. Eventueel kan deze bos rozen na afloop van de clubavond aan een gemeentelid gegeven worden.

1. Gods liefde is eenzijdig. Het gaat van Hem uit. Bij mensen is het wederzijds. God heeft zondaren/vijanden lief (maak dit concreet!). Mensen hebben lief, omdat ze iets in de ander zien.
2. Johannes 3:16. God heeft de wereld lief gehad. Die liefde was zo groot dat Hij Zijn eigen Zoon gaf, om mensen te kunnen redden, zodat ze niet verloren zullen gaan, maar eeuwig zullen leven.
3. Laat jongeren vertellen waar ze aan denken bij een liefdesbrief. In de Bijbel maakt God Zijn liefde voor zondaren bekend, zoals je dat ook in een liefdesbrief naar je vriend(in) doet. Tegelijk is er een groot verschil (zie ook vraag 1; Romeinen 5:1-10). Bespreek met jongeren wat het betekent als ze Gods brief naast zich neerleggen: dat roept Zijn toorn (= gekrenkte liefde!) op.
4. a. God liefhebben met heel je hart, heel je ziel en heel je verstand. Je naaste liefhebben als jezelf.
b. God wil deze liefde in het hart van jongeren uitstorten door Zijn Heilige Geest (Romeinen 5:5). De Heilige Geest werkt door het Woord de wederliefde tot God. Het lezen en bestuderen van het Woord is dus van levensbelang. Daardoor wil God de vijandschap verbreken en vijanden tot vrienden maken die Hem liefhebben. Bespreek met jongeren of ze weleens iets van Gods liefde gezien en ervaren hebben. Waaruit blijkt het als je God lief hebt zoals in Mattheüs 22 staat?

Gods liefde en lijden

www.lcj.nl / www.hhjo.nl > handreiking verwerkingen > casus

De verhouding tussen Gods liefde en het lijden is een ingewikkeld vraagstuk waar al veel mensen – ook in de Bijbel – mee geworsteld hebben. Belangrijk zal het zijn om een lijn te trekken naar onze menselijke verantwoordelijkheid: Waren er geen zonden, dan waren er geen wonden. Als gevolg van onze zondigheid is de gehele schepping aan de ijdelheid/gebrokenheid prijsgegeven (Romeinen 8). Er zijn niet zomaar pasklare antwoorden op dergelijke vragen te geven. Belangrijk is het motief van de vragensteller: zijn het oprechte vragen, heeft de vragensteller zelf te maken (gehad) met aangrijpend lijden of is het een afleidingsmanoeuvre om een gesprek over het geloof op een afstand te houden? Opvallend is wel dat veel mensen zich afvragen waarom er lijden is, terwijl ze zich niet afvragen waarom ze zoveel goede dingen (van God!) ontvangen.

In alle vragen rondom het lijden is er alleen rust te vinden in het kruis van Christus: God is Zélf in onze zonde en pijn gekomen en heeft Zelf geleden. Hij is geen onbewogen toeschouwer van al het lijden, maar is Zelf in alle dingen verzocht geweest. In gesprek mogen jongeren eerlijk aangeven dat ze zelf ook niet alles begrijpen. Wie God liefheeft, mag Zijn hart vertrouwen, ook als je Zijn handen niet begrijpt!

Literatuurtip:

‘Moeilijke vragen over God en Jezus, een hulp bij gesprekken over geloven vandaag’, Dr. B. van den Toren, IZB/IFES.

5. Mogelijke voorbeelden: Abraham, Mozes, Maria Magdalena, Stefanus, Paulus.
6. De voorbeelden liggen voor het oprapen. Neem een Evangelie en blader dat door. Op iedere bladzijde vind je voorbeelden.
7. Een bezoek aan een eenzame, een zieke (ook d.m.v. post), iemand helpen (maak dit concreet), vriendelijk zijn tegen mensen (ook als ze dat niet zijn tegen jou), belangstellend en vriendelijk zijn tegenover klasgenoten (ook de minder populaire of minder aardige klasgenoten), een ander vergeven als die je niet op de juiste manier heeft behandeld, etc. Bespreek met jongeren het verschil tussen ‘algemene’ naastenliefde (altruïsme) en liefde tot de naaste die voortkomt vanuit liefde tot God (mogelijk is dit verschil niet merkbaar in wat je doet, God kijkt echter naar je hart!).
8.
 - a. Ze hadden alle dingen gemeenschappelijk. Land werd verkocht om de armen te kunnen helpen. Het was geen communistisch systeem: ieder had wel eigendom, maar niemand zei dat iets van hem alleen was. Als het nodig was, werden bezittingen verkocht of ter beschikking gesteld aan anderen in de gemeente. Niemand leed gebrek of had armoede. De gemeente kwam bij elkaar om God te dienen, te bidden en samen de maaltijden en het Heilig Avondmaal te gebruiken.
 - b. De gelovigen hadden genade bij het hele volk, d.w.z. dat de bevolking de eerste christenen heel goed gezind was.
9. Eigen voorbeeld.

Collage

www.lcj.nl / www.hhjo.nl > handreiking verwerkingen > creatieve opdracht

De rechter en de crimineel (zie ook bijlage 1)

Laat de jongeren het verhaal lezen. Verdeel de groep in tweeën. Geef één groep de tekst ‘rechter’. Geef de andere groep de tekst ‘verdachte’ (zie bijlage 1). Laat de jongeren zich 5-10 minuten inleven in de positie van de rechter of verdachte (zoals op hun briefje staat). Ze bespreken met elkaar hoe de rechter

of de verdachte zich gedragen zal en op welke wijze zij het verhaal afmaken, waarbij het de opdracht is dat in het verhaal liefde zichtbaar wordt.

Rollen: rechter, verdachte, publiek in rechtzaal

Verloop rechtszitting:

- Toespraak rechter waarin de misdaden van Jaap worden genoemd en de straf die daarvoor geëist wordt door de wet.
- Bevestigen van het oordeel met een hamerslag.
- Afsluiten van de zitting.

Puzzel

Antwoorden: klinkend, metaal, al, luidende, schel, profetie, liefde, goederen, verbrand, liefde, goedertieren, afgunstig, handelt, opgeblazen, verbitterd, ongerechtigheid, verblijdt, nimmermeer, maar, talen, sprak, man, spiegel, rede, drie.

Uitkomst: De liefde vergaat nimmermeer (1 Korinthe 13:8a).

E. Extra voorbereiding

- Liefde op aarde is nooit volmaakt. Wees op de hoogte van de thuissituatie van de jongeren. Sommigen hebben wellicht te maken met scheiding van ouders of liefdeloosheid. Neem dit mee in het gebed bij de voorbereiding en op de clubavond.
- Hartjes van rood gekleurd papier en pennen voor de startopdracht. Evt. een bos (kunst)rozen.
- Tijdschriften (waarin geknipt/gescheurd mag worden), scharen, lijm en papier voor collage.
- Kopiëren tekst behorend bij het verhaal 'de rechter en de crimineel'

Bijlage 1

Rechter: Je herkent Jaap, je vriend van vroeger. Hij kon zo mooi tekenen. Hij was meester in het bedenken van avonturen die jullie beleefden in het bos. (Bedenk een avontuur.)
Zijn vader was verslaafd aan de drank, dat kostte veel geld en daarom had Jaap weinig kleding. Je hield van Jaap, omdat hij altijd bereid was om te helpen. Jij was niet zo handig, Jaap kon alles en wilde je helpen zonder dat hij je uitlachte om je onhandigheid.
Nu moet je recht spreken. Jaap heeft straf verdiend en een rechtvaardige rechter moet die ook geven: € 100.000,- boete vanwege inbraken en fraude met boekhouding of minimaal vier jaar gevangenisstraf (waarvan een deel voorwaardelijk). Je moet deze straf geven. Je houdt echter nog steeds van Jaap. Je wilt dat hij dat weet en merkt. Hoe kun je hem dat laten merken?

Verdachte: Je herkent Karel, je vriend van vroeger. Karel die zo goed kon leren, maar niet op je neerkeek. Hij wilde graag met je spelen en je helpen met schoolwerk als het moeilijk was. Je mocht bij hem thuis komen en daar geregeld mee-eten.
Bedenk: nu is Karel rechter geworden en hij is de man die alle slechte dingen van je weet. Hij heeft zich verdiept in je slechte / criminele gedrag en zal nu oordelen. Je denkt: hij zal me wel niet willen kennen. Hij moet zich voor mij schamen. Je hoopt dat je na de uitspraak zo snel mogelijk weggebracht wordt, zonder Karel nog te hoeven zien. Een boete zal je nooit kunnen betalen, dus moet het gevangenisstraf worden. Je voelt erge pijn en verdriet over het goede dat er was en over een oude vriendschap die nooit meer kan opbloeien door jouw eigen schuld.

Afloop in oorspronkelijke versie van het verhaal: Het recht moet zijn loop hebben. Tegelijk voelt de rechter een diep medelijden met zijn oude kameraad. Hij velst het oordeel:
€ 100.000,- boete. Dat is rechtvaardig. Maar de vriend heeft niets meer. Terwijl het in de rechtszaal adembenemend stil wordt, stapt de rechter naar voren, gaat naast zijn vriend zitten en kijkt hem vol liefde aan. Hij haalt een cheque tevoorschijn en schrijft: € 100.000,-. Zijn vriend is vrij.
Dat is liefde. Zo is God!

Schets 5 – Blijdschap

A. Doel

- 1 *Betekenis benoemen.* Blijdschap die van God komt, is niet afhankelijk van omstandigheden. Het is blijdschap die blijft. Deze blijdschap is gevolg van vrede met God in het hart, door het zien op en kennen van de Heere Jezus.
- 2 *Actualiteit aangeven.* Vandaag de dag zijn veel mensen op zoek naar dingen die blij en gelukkig kunnen maken. Iedereen kan wel iets noemen dat hem/haar blij maakt. Tegelijk zijn al die vormen van blijdschap van voorbijgaande aard. Blijdschap die blijft, is daarom dringend nodig! In deze schets kunnen jongeren ontdekken hoe ze die blijdschap kunnen ontvangen.
- 3 *Christus centraal stellen – de persoonlijke spits.* Echte blijdschap is er alleen door het geloof in Christus. Hij wil ons doen delen in Zijn blijdschap (Johannes 15-17) en werkt de blijdschap in het hart als vrucht van de Heilige Geest. Voor gelovigen is het een vreugde om op Christus te mogen lijken en Zijn voetsporen te drukken (Mattheüs 5:11; Handelingen 5:41; 1 Petrus 4:13).

B. Achtergrondinformatie

De echte blijdschap ontspringt aan de genade. Blijdschap en genade zijn in het Grieks bijna hetzelfde woord. Je zou kunnen zeggen: genade en blijdschap zijn broertje en zusje van elkaar. Naarmate de genade toeneemt, wordt ook de blijdschap verdiept en vervuld. Genade brengt blijdschap met zich mee. Deze blijdschap is een hartelijke, volle vreugde, die alleen in het geloof door de Heilige Geest te proeven is. Deze blijdschap is niet het tegenovergestelde van smart, zij overwint zelfs de smart. Zij leert de verdrukking te dragen. Deze blijdschap is dan ook niet afhankelijk van een bepaalde gemoedsstemming of van bepaalde omstandigheden. Zij vindt, net als de liefde, haar wortel in Christus. Zij bloeit alleen op vanuit Hem en wordt alleen genoten in gemeenschap met Hem. Zo mag je jezelf in de Heere verblijden te allen tijd (Filippenzen 4:4). Gods genade is het fundament van de blijdschap!

Een voorbeeld dat alleen het christelijke geloof echte blijdschap brengt, zien we duidelijk in het leven van Zacheüs. Hij ontvangt een echte, diepe blijdschap in God als hij merkt dat Jezus hem heeft gezocht en gevonden. Hij ontvangt Jezus met blijdschap (Lukas 19:6). De ontmoeting met Jezus geeft blijdschap. Dat is het geheim van iedere christen. Zo weet je dus ook hoe het komt als die echte blijdschap ontbreekt: dan missen we het zien op Jezus. Die blijdschap is daar, waar je mag ervaren dat het weer goed is met God. Als je alleen maar op jezelf ziet en op je zonden, mis je de blijdschap. Maar als Christus Zijn intocht maakt in ons hart, dan is er blijdschap (Psalm 23:3 berijmd). God wil echt dat Zijn kinderen blij zijn. God wil dat ze kinderlijk blij zijn vanwege Zijn vaderlijke goedheid.

Uit: C.G. Vreugdenhil – Vruchtdragen voor Hem, Heerenveen 2007

Landelijk Contact Jeugdwerk
Christelijke Gereformeerde Kerken

De enige weg om gelukkig te zijn, is om een echte, eerlijke christen te zijn. De bekeerde mens, de gelovige in Christus, het kind van God – hij, en hij alleen is de gelukkige mens. Het is degene die door de Heilige Geest geleerd is werkelijk zijn zonden te voelen, die al zijn hoop op de Heere Jezus Christus en Zijn verzoening stelt, die wedergeboren is en een werkelijk geestelijk, heilig leven leidt. Hij is gelukkig, omdat hij vrede in zijn geweten heeft, in alle rust aan zijn ziel kan denken, omdat hij bronnen voor geluk en blijdschap bezit die volkomen onafhankelijk zijn van deze wereld.

De eenvoudige waarheid is dat er zonder Christus geen blijdschap in deze wereld kan bestaan. Alleen Hij kan de Trooster geven die voor altijd bij hem zal blijven. Hij is de Zon, zonder Hem zal de mens nooit verwarmd worden. Hij is het Licht, zonder Hem verkeert een mens in het duister. Hij is het Brood, zonder Hem sterven mensen de honger dood. Hij is het Levende Water, zonder Hem hebben mensen altijd dorst. De sleutels tot de weg van de blijdschap zijn in de handen van Christus. Als u gelukkig wilt zijn, kom dan tot Christus!

Aanwijzingen om deze blijdschap te doen toenemen en te bevorderen: streef naar groei in de genade en rust niet op oude genade; leef heilig; onderzoek de Schriften; bid vurig; haat de zonden; dood de eigen wil; word nederiger; zoek meer gemeenschap met Christus; wandel dagelijks met God; houd het geweten vrij van kleine zonden; bedroef de Geest niet; vermijd twistgesprekken over minder belangrijke zaken in de godsdienst; houd grote waarheden vast; sta naar een dieper gevoel van zondigheid en de grootheid van Gods genade; doe goed aan anderen; wees dienstbaar.

Uit: J.C. Ryle – Christen zijn in het dagelijks leven, Kampen 1997

Blijdschap is het genadewerk van de Heilige Geest (Romeinen 14:17). Je moet het vragen aan God: 'Verblijdt ons naar de dagen in welke Gij ons gedrukt hebt' (Psalm 90:15). 'Verheug de ziel van uw knecht' (Psalm 86:4). Blijdschap is er door verzoening (Lukas 1:47).

Voorbeelden uit de Bijbel:

- Zacheüs ontving Jezus met blijdschap.
- De kamerling reisde zijn weg met blijdschap.
- De stokbewaarder verheugde zich.

Bijbelse grond voor blijdschap:

- 'Dient de Heere met vreze en verheugt u met beving' (Psalm 2:11).
- God geeft bevel om blij te zijn: 'Verblijdt u in de Heere' (Filippenzen 4:4).
- Er is een belofte voor blijdschap: 'Zij zullen zich de ganse dag verheugen in Uw naam' (Psalm 89:17).

In de hemel is eeuwige, onuitsprekelijke blijdschap. Laat uw wandel in de hemel zijn en begin met blijdschap. Blijdschap is nodig, want het geeft je kracht tegen vijanden van God en van Zijn dienst: 'De blijdschap des Heeren is uw sterkte' (Nehemia 8:1).

Hoe kun je vrolijk zijn als je zoveel zonden doet? De grond ligt niet in jezelf, maar in Christus. Als je moet wachten tot je zonder zonde bent, kom je er je hele leven niet aan toe. Denk aan de beloften en pleit erop. Ook als je in het geloof een tijdlang niets voelt, is het toch je plicht je te verblijden.

God woont toch bij de treurenden? Ja, maar om hen te troosten. Het doel van hun treuren is niet om

treurig te blijven, ze mogen er naar uitzien verblijd te worden.

Middelen om in de blijdschap bestendig te zijn:

1. Oefen u in het geloof in Christus, dat is de weg tot blijdschap. Ga niet (te snel) af op wat je ziet, voelt of beleeft.
2. Lees Gods Woord, zoek naar beloften.
3. Bid veel. ‘Doe mij vreugde en blijdschap horen’ (Psalm 51:10). ‘Verzadig ons in de morgenstond, zo zullen wij juichen en verblijd zijn’ (Psalm 90:14).
4. Denk aan Gods weg met u en aan de toekomstige heerlijkheid. ‘Mijn overdenking van Hem zal zoet zijn; ik zal mij in de Heere verblijden’ (Psalm 104:34).
5. Geef niet toe aan zonden. Toch gevallen? Ga snel tot de fontein.

Uit: W. à. Brakel - De redelijke godsdienst, Utrecht 1985

Suggesties voor verdieping

- **Bijbel:** Jesaja 40; Psalmen (bijv. 4, 100, 150); Mattheüs 5:1-12; Romeinen 14:17, 15:13; Galaten 5:22.
- **Geloofsbelijdenis:** HC zondag 22
- **Literatuur:**
 W. à. Brakel – De redelijke godsdienst, Utrecht 1985
 J.C. Ryle – Christen zijn in het dagelijks leven, Goudriaan/Kampen 1997
 C.G. Vreugdenhil – Vruchtdragen voor Hem, Heerenveen 2007

C. Suggesties voor de avondinvulling

<p>Alternatieve startopdrachten</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ik maak mijn ouders/docent/vriend/vriendin/broer/zus blij door... Laat jongeren hierop reageren. - Gevoelsthermometer: hoe blij voel je je op dit moment op een thermometer van 0 (helemaal niet blij, juist somber) tot 10 (enorm blij, in juichstemming). Hoe komt dat? 	
Niveau 1	Niveau 2
<p>Bijbel Handelingen 5:17-42</p> <p>Vragen: - Waarom worden de discipelen</p>	<p>Bijbel Handelingen 5:17-42; Filippenzen 4:4</p> <p>Vragen: - Waarom worden de discipelen</p>

<p>opgepakt? (vs. 28)</p> <ul style="list-style-type: none">- Hoe reageren zij op de beschuldigingen? (vs. 29)- Wat vindt de raad van deze reactie? (vs. 33)- Welke raad geeft Gamaliël?- Wat is de straf van de discipelen? (vs. 40)- Hoe reageren ze daarop en waarom? (vs. 41)	<p>opgepakt? (vs. 28)</p> <ul style="list-style-type: none">- Hoe reageren zij op de beschuldigingen? (vs. 29). Wat vind je van die reactie?- Wat bedoelt Gamaliël met zijn advies?- Hoe reageren de discipelen op hun straf en waarom? (vs. 41)- Wat bedoelt Paulus in Filippenzen 4:4 en wat heeft dat te maken met Handelingen 5?
<p>Keuzevragen Vragen/opdrachten: 1, 2, 3, 4, 7 Stellingen: 1, 2, 4</p>	<p>Keuzevragen Vragen/opdrachten: 1, 2, 3, 5, 6, 8 Stellingen: 1, 3, 4</p>
<p>Overige verwerking</p> <ul style="list-style-type: none">- Puzzel- Opdracht 'blij maken'	<p>Overige verwerking</p> <ul style="list-style-type: none">- Opdracht 'blij maken'- Maak een lijst met psalmen en liederen die gaan over blijdschap of vreugde. Zing er een aantal van onder begeleiding van verschillende instrumenten.

D. Antwoorden en suggesties

Startopdracht

De bedoeling van deze startopdracht is om te laten zien dat je blij kunt worden van veel verschillende situaties. Laat jongeren voor zichzelf het hokje aankruisen dat bij hun gevoel in de betreffende situatie past. Het is ook mogelijk om de opdracht plenair uit te voeren: jongeren om de beurt laten reageren of de cijfers 1 t/m 5 op te hangen in de zaal, zodat jongeren bij een 'gevoelscijfer' kunnen gaan staan. Eventueel kun je ook een 'gevoelsthermometer' op een groot vel papier of op het bord tekenen.

Sluit de opdracht af door aan te geven dat blij zijn bij ons meestal sterk afhankelijk is van de situatie. Als er iets gebeurt dat minder fijn is (waarvan ook verschillende voorbeelden aan de orde komen bij de startopdracht), kan een blij gevoel zomaar verdwijnen. In deze schets gaat het over een ander soort blijdschap: blijdschap die blijft! Gebruik de gelegenheid ook om duidelijk te maken dat je ook blij kunt zijn met iets verkeerd!

1. a. Handelingen 5:41; 7:54-60; 13:48-52; 16:25
- 1b en 2 Ze mogen zich verblijden om het lijden 'om Mijnentwil'. Dit is heel opvallend. Wij zouden zeggen dat lijden alleen verdriet geeft. In de teksten die opgezocht zijn bij vraag 1 kunnen we lezen over deze blijdschap om in de voetsporen van Jezus te gaan.
'Het grote loon in de hemel' is niet de oorzaak van de vreugde. Het komt er als genadegave bij.
3. Eeuwig leven en de vreugde daarvan begint al hier op aarde: wie in de Zoon gelooft, *heeft* (tegenwoordige tijd!) het eeuwige leven. Een beginsel is als de knop van een bloem waar alles al in zit (meeldraden, stuifmeel, etc.), maar die nog tot volle bloei wil komen. Je mag verlangen naar en bidden om meer blijdschap in het geloof. Maak in het gesprek met de jongeren concreet hoe die vreugde in dit leven gemerkt kan worden.
4. Herkennen jongeren blijdschap over één of meerdere onderstaande zaken? Praat hierover met elkaar.
 - a. Christus
 - b. Uw Woord
 - c. Zaligmaker
 - d. de bevelen van de HEERE
 - e. God
 - f. Zijn daden
 - g. Zijn huis
 - h. Zijn woorden
 - i. Zijn Naam
5. Door verdrukking of vervolging verdwijnt de vreugde even snel als hij gekomen is. Dat gebeurt als het geloof geen diepgang (onvoldoende wortel) heeft. Dan haalt het geen voedsel uit de bodem (het Woord van God/Christus) en het verdort, zeker als er tegenstand of vervolging komt. Het is goed om hier nog over door te praten. Hoe zie je dat in deze tijd? Op veel bijeenkomsten gaat het over blij zijn, maar is dat ook Bijbelse blijdschap? Belangrijk is de bron van de blijdschap: is die bron een sterk gevoel van gezamenlijkheid, muziek die op het gevoel inspeelt of komt de blijdschap voort uit de verwondering dat God uit genade jouw zonde wil vergeven? Hoe wordt er omgegaan met de heiligheid van God en de eerbied/oetmoed die daarbij past (zie ook Psalm 2:11)?
6. www.lcj.nl / www.hhjo.nl > handreiking verwerkingen > Bijbeltekst bij thema
Laat jongeren in een echte concordantie kijken of kopieer de betreffende bladzijde uit de concordantie. Uit de teksten in Romeinen en Galaten blijkt dat de Heilige Geest blijdschap geeft.

Lees met elkaar de tekst uit de schets die onder deze vraag staat.

7. De reden waarom iemand 'welgelukzalig' genoemd wordt, is in de teksten te vinden. Laat jongeren dit indien nodig in eigen woorden weergeven. Bespreek waarom juist deze mensen 'vol van geluk' genoemd worden. Kunnen jongeren zich daar iets bij voorstellen? Herkennen ze er iets van in hun eigen leven of het leven van anderen?
8.
 - a. Hopelijk kunnen jongeren eigen voorbeelden geven. Als ze dat moeilijk vinden: hoe komt dat? Is er te weinig blijdschap onder christenen? Waar zou dat door komen?
 - b. Blijdschap niet altijd zichtbaar in een lach of vrolijk gezicht (soms zelfs het tegendeel!). Het is (ook) merkbaar aan wat mensen zeggen en hoe ze leven.

Stellingen

www.lcj.nl / www.hhjo.nl > handreiking verwerkingen > stellingen

- Laat jongeren hun eigen mening geven. Zorg voor een goede afsluiting. Een christen hoeft niet altijd met een vrolijk gezicht te lopen. Er zijn ook zorgen en veel zonden. Het is echter niet goed om altijd met een chagrijnig gezicht te lopen. Er zal iets moeten uitstralen van innerlijke vrede en blijdschap. Vaak zien mensen van buiten de kerk dat wel. Dat is een getuigenis.
- Menselijk gesproken is blij zijn niet te verenigen met verdriet. Onze blijdschap is eigenlijk altijd afhankelijk van de omstandigheden. Dat is het grote verschil met Bijbelse blijdschap. Kom nog eens terug op de voorbeelden uit Handelingen of lees Filippenzen 4:4: het gaat om blijdschap *in de Heere* (niet in de omstandigheden! Paulus schreef dit terwijl hij zelf in de gevangenis zat). Hebben jongeren zelf weleens iets gemerkt van blijdschap ondanks verdriet?
- De statistieken wijzen uit dat depressiviteit ook onder jongeren veel voorkomt. Deze stelling kan aanleiding zijn om daarover te praten. Oprecht de Heere dienen wil niet zeggen dat je nooit neerslachtig of depressief wordt. Iemand houdt zijn karakter en zijn zwakheden. Ook een kind van God kan getroffen worden door psychische moeiten en ziekten. Geef ook aan dat jongeren die veel met neerslachtigheid of psychische problemen te maken hebben, er verstandig aan doen iemand te zoeken die ze kunnen vertrouwen. Probeer zelf zo iemand te zijn als daar behoefte aan is.
- Kennen jongeren zelf iets van de vreugde over het Woord van God? Waarom wel/niet? Hoe zou dat komen? Zijn er gedeelten waar ze misschien juist niet blij van worden? Stelling die bedoeld is om duidelijk te krijgen welke reacties het lezen van de Bijbel oproept bij jongeren.
- Je kunt huilen van blijdschap. Het is een manier van je uiten.

Blij maken (zie bijlage 2)

www.lcj.nl / www.hhjo.nl > handreiking verwerkingen > iets doen voor de ander

In groepjes van twee:

- Nadenken over de doelgroep (bijv. ouderen, zieken, maar ook jongeren die er niet bij horen).
- Nadenken over mogelijke, uitvoerbare activiteiten: kaart sturen, op bezoek gaan, tuin wieden, boodschappen doen, iemand uitnodigen voor een fietstocht, etc.
- Plankaart invullen (bijlage 2).

Plenair:

- Jongeren vertellen aan de rest van de groep wat ze gaan doen en voor wie.
- Afspreken dat de jongeren de volgende clubavond (of een bepaalde datum) iets vertellen over hun activiteit.

Puzzel

Oplossing: 'Vreest niet, want ziet, ik verkondig u grote blijdschap die al den volke wezen zal' (Lukas 2:10).

E. Extra voorbereiding

- Vooraf: vraag jongeren muziekinstrumenten mee te nemen naar de club. Zorg zelf evt. voor tamboerijn/trommel/e.d. Zoek alvast een aantal liederen/psalmen op die bij het thema passen.
- Vraag 6: een concordantie ter illustratie of een aantal kopieën uit de concordantie bij het woord 'blijdschap'.
- Opdracht 'blij maken': kopiëren plan-kaarten (bijlage 2)
- Alternatieve startopdracht: gevoelsthermometer (van papier of tekenen op het bord).

Bijlage 2

    Blij maken

Namen:

 Wie	 Activiteit	 Uitvoering	 Wanneer